

ΒΙΚΥ ΤΣΕΛΕΠΙΔΟΥ

Ο Μεγάλος Σκύλος

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2020

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

Τίποτα το ακραίο ή το αλλόκοτο, τίποτα που να μην εξηγείται με τη λογική. Μικρές καθημερινές συνήθειες, τίποτα που να δίνει το δικαίωμα σε κάποιον να σε κατηγορήσει ως τρελό. Ο καθένας βάζει τη ζωή του σε τάξη με τον δικό του τρόπο, μόνος του οργανώνει το γύρω χάος. Άλλος επιλέγει να βάλει ένα τούβλο στο καζανάκι του ώστε να σπαταλά λιγότερο νερό σε κάθε τράβηγμα, άλλος όχι. Άλλος αποφασίζει μια μέρα να κατασκευάσει μόνος του σφουγγαράκια από τούλι παλιάς μπομπονιέρας κι άλλος προτιμά να σκορπά τα λεφτά του για ν' αγοράζει δεκαπέντε διαφορετικά είδη από σφουγγαράκια για δεκαπέντε διαφορετικές χρήσεις.

Το να ενώσεις, για παράδειγμα, τη φλοίδα του τελειωμένου σου σαπουνιού με το καινούριο, τι το παράλογο έχει; Μια απλή κίνηση, προτού πετάξεις το παλιό, να το ενώσεις με το νέο. Τόσο απλό και λογικό όσο το να μαγειρεύεις ταυτόχρονα δύο ή και τρία φαγητά στον φούρνο, αποθηκεύοντας το περίσσειμα στην κατάψυξη, δε λειτουργεί το ψυγείο συγκεκριμένες μόνο ώρες, είναι πάντα εκεί για σένα, η κουζίνα όμως, άναψε σβήσε κάθε τόσο, ποιος ο λόγος να σηκώνει στα ύψη τον λογαριασμό σου; Και τι το τραγικό υπάρχει στο να πλύνεις με φυσικά καθαριστικά, ξύδι, σόδα, στάχτη, ένα ρούχο στο χέρι, γιατί πρέπει να βάλεις οπωσδήποτε το πλυντήριο στην πρίζα; Άσε που αποκομίζεις και το όφελος της σω-

ματικής άσκησης, δεν είναι κάτι το αμελητέο η καλή φυσική κατάσταση. Δύο καλά σε ένα.

Κόπος είναι να βάλεις πέντε κεριά στην κατάφυξη λίγο προτού τ' ανάψεις; Διπλασιάζεται έτσι ο χρόνος που χρειάζεται για να λιώσουν. Μοιάζει πια τόσο βίαιο το φως του λαμπτήρα, αδιάκριτα εξερευνητικό, και μαλακώνουν τόσο οι γραμμές των αντικειμένων υπό το φως μιας φλόγας. Ένα σωρό μικροπράγματα, μηχανικές καθημερινές κινήσεις, όπως το να κόψεις τις χαρτοπετσέτες στη μέση, κι ίσως ξανά στη μέση, να καθαρίσεις προσεχτικά το μεταχειρισμένο αλουμινόχαρτο μ' ένα βρεγμένο πανί και να το χρησιμοποιήσεις πάλι, να μαζέψεις σ' έναν κουβά το νερό που ξόδεψες για να πλύνεις ή να πλυθείς και να το ρίξεις στα φυτά του κήπου μετά, στη λεκάνη της τουαλέτας, κάπου. Όλα κάπου. Το νερό της βροχής σ' ένα βαρέλι.

Και όχι μόνο σφουγγαράκια. Κανένα κομμάτι τούλι δε θα πήγαινε χαμένο. Ράβε ξήλωνε, με γνώμονα τις πολύτιμες γνώσεις της στην κοπτοραπτική, προκειμένου να μαζέψει μια ώρα αρχύτερα τα χρήματα που απαιτούνταν για να καταψυχθεί, η κυρία Τζόουνς έφτιαχνε μ' αυτά τρίγωνα φακελάκια για το τσάι, το ίδιο φακελάκι μια το βουτούσε στο δικό της φλιτζάνι μια στου άντρα της, το έβαζε ύστερα στο ψυγείο, άντεχε για μερικές επιπλέον χρήσεις. Το άρωμά του, που σταδιακά εξασθενούσε, γινόταν ένα άλλο άρωμα, πιο ελαφρύ, πιο φίνο, αφήνοντας στη γλώσσα τη γεύση από κάτι που ως κάτι άλλο τώρα υπήρχε, που συνέχιζε ταλαιπωρημένο να υπάρχει, που μόλις

την ώρα εκείνη ως κάτι άλλο ξαναγεννιόταν, κατάπινες τη φρεσκάδα της προσπάθειάς του να παραμείνει άρωμα κι ήταν αυτό ό,τι πρέπει για το τελευταίο τσάι της ημέρας με δυο σταγόνες γάλα κι ένα μικρό σάντουιτς με μέντα και αγγουράκι.

Ακολουθώντας μια σειρά από αλυσιδωτές ενέργειες, δε σταματούσε ν' ανοίγει στο μυαλό της το ένα παράθυρο μέσα στο άλλο. «Τα υπολείμματα τσαγιού» έλεγε το σάιτ που συχνά συμβουλευόταν, «πλουσιότατα σε άζωτο, θεωρούνται ιδανικά για την παρασκευή κομπόστ, ιδανικά επίσης ως αρωματικά χώρου, καθαριστικά χαλιών και γυαλιστικά ξύλινων επιφανειών», μ' ένα μαλακό πανί βουτηγμένο σε μπαγιάτικο τσάι περνούσε ένα ένα τα έπιπλα του καθιστικού, στραγγίζοντάς το κάθε τόσο στις γλάστρες της.

Ασήμαντες συνήθειες που δεν κοστίζουν τίποτα, που ίσα ίσα γεμίζουν δημιουργικά τον χρόνο σου, τον ατελείωτο γεροντικό σου χρόνο, να μη σκαλώνει το βλέμμα στους δείκτες του ρολογιού, τώρα θα κάνεις αυτό, τώρα εκείνο, τώρα θα δέσεις, τώρα θα κόψεις, τώρα θα πας, θα φέρεις, θα γεμίσεις και θ' αδειάσεις, τώρα θα πετύχεις αυτόν ή τον άλλον μικροστόχο σου. Από μια ηλικία κι έπειτα, η τοποθέτηση τέτοιων στόχων κι η επίτευξή τους σε κάνουν να νιώθεις νεότερος, δυνατότερος, ικανότερος, για την ακρίβεια, ικανός ακόμη. Αρχίζει η ζωή σου κι αποκτά νέα ενδιαφέροντα, ενώ παράλληλα η διαρκής αυτή αγωνία σου να εξοικονομείς από όλα γύρω το απόσταγμα τους φωτίζει στο κάθε μικρό πράγμα τη μοναδική αξία του, την ανακυκλούμενη, εναλλασσόμενη, εξε-

λισσόμενη, μεταλλαγμένη προσέτι αξία του, προφυλάσσοντάς σε από επικίνδυνες μηδενιστικές σκέψεις-οβίδες, έτοιμες ανά πάσα στιγμή να εκραγούν μες στο κεφάλι σου, μικρό πράγμα μηδαμινής αξίας κι εσύ, καθώς νιώθεις το κουβάρι με το νήμα σου συνεχώς να λεπταίνει, να σου γλιστρά η κλωστή μέσα από τα χέρια, να χοντραίνει όλο και περισσότερο το κουβάρι αυτού που το μαζεύει από απέναντι.

Καθιερώθηκε να πίνουν ένα ποτήρι νερό πριν από κάθε γεύμα τους. Η λογική του τούβλου στο καζανάκι. Με δυο τρεις γουλιές το ξεγελάς το στομάχι σου, το κάνεις να πιστέψει ότι είναι αυτόνομο, ότι δεν έχει και τόση ανάγκη την τροφή για να λειτουργήσει, για να κρατήσει τον οργανισμό σου σε εγρήγορση· το απελευθερώνεις από τη μεγαλύτερή του εξάρτηση, του δίνεις εξουσία. Γιατί είναι το σώμα -αυτό δεν είναι;- , το στομάχι σου, που κυβερνά τη ζωή σου και καμία αφηρημένη έννοια ψυχής, κανένα πολύξερο πνεύμα, είναι μόνο το στομάχι σου που αντιστέκεται στον πόνο, στην πείνα, βγάζοντας τότε τότε μικρές ιαχές νίκης ή ήττας, που δεν παραδίδεται αμαχητί στον εχθρό, το φθαρτό σου σώμα, αυτή η εξάισια τροφή για άλλους οργανισμούς, η σκέτη ύλη κι η μετουσίωσή της σε άλλη ύλη, το κρίσιμο εκείνο σημείο πάνω στο οποίο τραμπαλίζεται όλη σου η ύπαρξη. Με την άδεια (προτροπή μάλιστα) των γιατρών τους, οι Τζόουνς περιόρισαν σημαντικά την ποσότητα του καθημερινού τους φαγητού.

Στο πλαίσιο της πανταχόθεν εξοικονόμησης, η θέρμανση ήταν ένα καίριο ζήτημα. Άρχισαν να περ-

νούν αρκετό χρόνο σε δημόσια κτίρια, εκκλησίες, εκθέσεις, μουσεία, τράπεζες, προσποιούμενοι τους θρήσκους, τους φιλότεχνους ή απλώς τους πολίτες που περίμεναν κάπου να εξυπηρετηθούν. Φόρεσε μια χειμωνιάτικη Κυριακή τα γάντια και τον σκούφο της, κουκουλώθηκε ίσαμε τα μάτια. Δεν του είπε πού πάει. Είχε πάρει το μάτι της στον διπλανό δρόμο κάτι μπάζα πεταμένα στην άκρη μιας αυλής, προφανώς από κάποια ανακαίνιση της οποίας οι εργασίες κυλούσαν αργά· το προστατευτικό δίχτυ της σκαλωσιάς που υψωνόταν μέχρι τον τρίτο, μέρες το έβλεπε, στο ισόγειο είχε χαλαρώσει αφήνοντας ένα μικρό άνοιγμα. Απέξω, ερυθρόλευκες κορδέλες και μια ταμπελίτσα με κίτρινο τρίγωνο απαγόρευαν την πρόσβαση στους μη έχοντες ειδικό λόγο να εισέλθουν. Αυτή είχε. Καδρόνια, παλέτες, τάβλες, υλικά πρώτης τάξεως για το τζάκι, τη μόνη πλέον πηγή θερμότητας σπίτι τους. Δύσκολα βεβαίως όλα αυτά στο κουβάλημα, ιδίως για μια πρόσφατα εγχειρισμένη ηλικιωμένη γυναίκα, αλλά κάπως θα τα κατάφερνε. Όποτε ο καιρός το επέτρεπε, ο κύριος Τζόουνς γύριζε από το πάρκο με μια σακούλα κλαράκια για προσάναμμα, πάλι καλά που είχαν προλάβει να αναβαθμίσουν πριν από λίγα χρόνια το τζάκι τους και μπορούσαν τώρα να γλιτώνουν ένα σωρό έξοδα, έστω κι αν, είναι η αλήθεια, δεν έκαιγαν πια τα επιτρεπόμενα από τον νόμο υλικά. Κούμπωσε μέχρι επάνω το παλτό της, όχι τόσο για να προστατευτεί από το κρύο όσο για να το χρησιμοποιήσει ως πανοπλία απέναντι στα παντός είδους αιωρούμενα στο εργοτάξιο σωμα-

τίδια. Ήταν σίγουρη πως σκαλίζοντας στον κάδο και στα πέριξ του, όλο και κάτι χρήσιμο θα έβρισκε για να το μεταφέρει σπίτι.

Με τα χέρια της να τρέμουν κατάφερε να στηρίξει έξω απ' την πόρτα τους το καδρόνι που αγκομαχώντας έσερνε. Καθώς έφαχνε στην τσέπη της το κλειδί, καθυστερώντας με το γάντι της να το βρει, προτού προλάβει να το βγάλει, ένας σφάχτης την κεραυνοβόλησε στα πλευρά κι αργά αργά, σαν χάρτινη, την έκανε να καταρρεύσει, πρώτα ακουμπώντας τα χέρια της στο βρόμικο πεζοδρόμιο, τον κορμό, το κρύο μάγουλό της έπειτα. Έμεινε ακίνητη στο κρεβάτι για δεκαοκτώ μέρες. Δεν το ξανάκανε.

Πίσω από τον νέο της φακό ο κόσμος άρχιζε να παίρνει άλλη μορφή και διαστάσεις, τα πράγματα που από πάντα γνώριζε άρχισαν ν' αποκτούν καινούριες ιδιότητες κι άλλες αξίες. Η πίσω αυλή είναι γη. Με χώμα, νερό, ήλιο κι αέρα. Μέσα της μπορούν να δέσουν σπόροι, να βγάλουν λουλούδια, καρπούς για το στομάχι σου, καρπούς που ίσως τα χέρια σου, αυτά εδώ τα χέρια, να μην προλάβουν να μαζέψουν, όμως και μόνο που τα μάτια σου, αυτά εδώ τα μάτια, βλέπουν σήμερα τα πρώτα τους φύλλα να σκάνε, της μουριάς, της συκιάς, του μαϊντανού, της μέντας, είναι κι αυτό μια παρηγοριά, μια μικρή ύπουλη νίκη κατά του θεριού που θα 'ρθει με θράσος σε λίγο να τα καταπατήσει· γιατί, όχι, δεν είναι μόνο τα λεφτά, τα πέντε φράγκα που θ' αποταμιεύσεις καλλιεργώντας μόνος την τροφή σου, δεν έχει να κάνει μόνο με αυτό, ούτε μόνο με το μετά, την εξασφάλιση της

όποιας μεταζωής -η κυρία Τζόουνς είχε απόλυτη συνείδηση αυτού-, είναι κάτι πολύ πιο μεγάλο, εδώ και τώρα μεγάλο, που χωράει ζωή και θάνατο μαζί, που τα συμφιλιώνει, έτσι είναι. Γιατί δεν είναι μόνο τα χρήματα.

Η απόφαση για τη διάλυση της συλλογής από μπομπονιέρες ήρθε όταν ήδη το πρόγραμμα της σκληρής εξοικονόμησης είχε πάρει τον δρόμο του, ανήκε μάλλον στις τελευταίες ριζοσπαστικές κινήσεις αποκόλλησης από το παρελθόν, ενόψει της απαρέγκλιτης στο εξής υπηρετήσης του σκοπού τους. Κατά τη διάρκεια ενός ιδιότυπου τελετουργικού, μία μία τις έπιανε στα χέρια της για τελευταία φορά αποχαιρετώντας τες μ' ένα υπόκρυφο χάδι, κάτι σαν χάδι, μ' έναν βουβό απολογητικό λόγο για την καθεμία, κάτι σαν συγγνώμη.

Καθώς οι φλόγες από το τζάκι καθρεφτίζονταν στα γύρω αντικείμενα κάνοντάς τα να μοιάζουν κινούμενα, ρευστά, το μάτι της κόλλησε σε μία μεσαίου μεγέθους μπομπονιέρα από τούλι οργάντζα λευκής απόχρωσης, που έστεκε στη δεξιά γωνία του πάνω ραφιού καμαρωτή, φουντωτή, φορτωμένη με χίλια δυο στοιχεία -από κάποιον γάμο της δεκαετίας του ογδόντα μάλλον, ποιος να θυμάται-, κόκκινες κορδέλες, ασημένια λουλουδάκια, στρασάκια, πέρλες, παγιέτες, πεταλουδίτσες, ένα συνονθύλευμα άσχετων πραγμάτων που δε σήμαιναν τίποτα μαζί, ένα συνονθύλευμα του τίποτα, το οποίο της γέννησε αντιδραστικά τη σκέψη πως στη ζωή του ελάχιστου, του λίγο πριν από το τίποτα, σε μια ζωή δίχως πε-

ριττά φορτία, ίσως εκεί να βρισκόταν η ουσία, η σημασία του κάθε πράγματος, και στον ελάχιστο χρόνο που περνά, στον χρόνο που περνά με τρόπο ελάχιστο, ανεπαισθήτως, στην αιωνιότητα του ενός λεπτού, στο να εξαντλείς στο έπακρο τη δυναμική του κάθε δευτερολέπτου, στις καθαρές γραμμές ενός γλυπτού που τα χέρια σου πιάνουν για να του δώσουν μορφή κι αυτοστιγμεί γίνονται κι αυτά κομμάτι του.

Λοιπόν, κι αυτή η μπομπονιέρα που περίμενε τώρα τη σειρά της για να διαλυθεί στα στοιχεία της θα μπορούσε ίσως να γινόταν μια άλλη μπομπονιέρα, με κάποιον άλλο τρόπο ν' ανακατασκευαστεί, με τα μισά μόνο από τα υλικά της, μ' ένα δυο ίσως από τα υλικά της, θα μπορούσε αυτή η ίδια να γίνει κάτι άλλο. Με το σώμα, με τα χέρια της, με τη γυμνή ματιά της, χωρίς ομιχλώδεις έννοιες να κυκλώνουν τις σκέψεις της, με την αφή, με όσα μπορεί να μετρήσει ένας άνθρωπος στα πέντε του δάχτυλα, με την επανάληψη ενός απλού μοτίβου κίνησης και σκέψης, χωρίς να χρειάζεται να θρυμματίσει το εγώ της σε χίλιες δυο σκέψεις, κινήσεις, απογοητεύσεις, με το εγώ της συμπαγές, ολόκληρο, πεντακάθαρο, χωρίς να ξεστρατίζει η προσοχή, η ματιά της σε χίλιες δυο κατευθύνσεις, υπακούοντας στον ρυθμό ενός μετρονόμου ταγμένου να επαναπροσδιορίζει σε κάθε του χτύπο το είναι και το έχειν της, θα μπορούσε ίσως αυτή την μπομπονιέρα να τη μεταμορφώσει τώρα σε κάτι άλλο. Σε ένα χυτό γλυπτό.

Ξεχωρίζοντάς την από τις υπόλοιπες, έτσι που την κρατούσε μισοδιαλυμένη στα χέρια της, έτσι που κρα-

τούσε το τούλι της πια μόνο, λίγο πριν το διπλώσει για να το τοποθετήσει με τάξη στο κουτί, στη θέση του, ένωσε όλο το βάρος του να την τραβάει προς τα κάτω, να θέλει να την κλείσει κι εκείνη μέσα (σ' ένα πρώην κουτί για μπισκότα) κι ένωσε την ίδια στιγμή τα χέρια της να κόβονται απ' το μηδαμινό του βάρος κι ένα κομμάτι από λευκό μάρμαρο, διάτρητο, να θέλει να της συνθλίψει τα πόδια. Έσφιξε τα βλέφαρα, όπως έκανε κάθε φορά που ήθελε να επαναπρογραμματίσει τον εαυτό της, κι όταν τα ξανάνοιξε είδε μόνο άχρηστα υλικά προς ανακύκλωση μπροστά της.

Κι ύστερα, καθώς άρχισε με τόλμη να κολυμπά όλο και πιο ανοιχτά στα νερά αυτής της ήρεμης φαινομενικά λίμνης –που όμως κόντευε πια να την πνίξει καθώς η στάθμη της όλο και πιο πολύ ανέβαινε ενώ εκείνη όλο και πιο πολύ ξεχνούσε πώς κολυμπάει κανείς στις λίμνες–, άρχισε να την πνίγει κι η έγνοια ετούτη, πώς ν' απαγορεύσει στον χρόνο να παίζει με το κορμί της, πώς, έστω και καθυστερημένα, να του κόψει τον δρόμο, να μην του επιτρέπει άλλο να τρώει από τη σάρκα της.

Στην καινούρια ζωή που θα έφτανε, το έβλεπε πλέον ξεκάθαρα, έτσι έπρεπε να γίνει, να δώσει το παρών όσο το δυνατόν πιο άλκιμη· γερνούσε, ναι, αλλά με όσο μικρότερες απώλειες, τόσο το καλύτερο, δεν υπήρχε λόγος να εισέλθει στον νέο εκείνο κόσμο ένα ράκος! Αλλιώς μια ετοιμόρροπη, αλλιώς μια καλοβαλμένη γριά, η εικόνα κάποιου πάντα μετράγε και πάντα θα μετράει. Το ζήτημα της ενδεχόμενης εκμετάλλευσής τους, ένεκα της γεροντικής τους

αδυναμίας, από κακόβουλους τρίτους ήταν αυτό που περισσότερο την τρομοκρατούσε και της δημιουργούσε τις σοβαρότερες αναστολές ως προς την υπογραφή του συμβολαίου με τούτη την εταιρεία, η οποία τους υποσχόταν –επικαλούμενη δίχως άλλο αδιαμφισβήτητα επιστημονικά στοιχεία– μια δεύτερη ευκαιρία ζωής.

Αν κάπου, κάπως, υπήρχε κάποιος τρόπος ν' αμυνθεί, γιατί να μην το έκανε; Ξεψάχνισε οδηγίες στο ίντερνετ και χωρίς να χάσει λεπτό τις έθεσε σε εφαρμογή. Άρχισε μανιωδώς να παστώνεται με φυσικές μάσκες ομορφιάς, κρέμες ενυδάτωσης, αναζωογόνησης κι απολέπισης από λογίων λογίων υλικά που κόντευαν να σαπίσουν στην κουζίνα τους. Ό,τι υπόλειμμα φαγητού τους περίσσευε, το έβαζε στο πρόσωπο και στον λαιμό της. Ξερά κρεμμύδια, ξινά γιαούρτια, φλοίδες από αγγούρια κι αβοκάντο, στα μαλλιά της μείγμα από μέλι, κανέλα, αυγά και ελαιόλαδο, πότε πότε πρόσθετε κι από καμιά παραγινωμένη μπανάνα, αφού πρώτα την έλιωνε καλά με το πιρούνι. Η φύση για όλα έχει προνοήσει. Τα πολυχρησιμοποιημένα φακελάκια τσαγιού δεν είχαν ακόμη ξοφλήσει, μπορούσαν επιπλέον να φανούν χρήσιμα και σε αυτό, να της πάρουν τους μαύρους κύκλους από τα μάτια, όχι να κάνουν βεβαίως θαύματα, αλλά να της απαλύνουν κάπως τις γραμμές στον καθρέφτη, φωτίζοντας σε κάποιον βαθμό το βλέμμα της.

Ο κύριος Τζόουνς πάτησε πόδι για λογαριασμό του και, παρά την έντονη προτροπή της, δε δέχτηκε να την ακολουθήσει στη νέα της μανία. Εξάλλου αυ-

τόν καθόλου δεν τον προβληματίζαν οι ρυτίδες του (οι οποίες, κατά τα λεγόμενά της, του προσέδιδαν μια ιδιαίτερη γοητεία) ούτε τον είχε βρει κάποια επίμονη τα τελευταία χρόνια τριχόπτωση όπως εκείνη.

Σερφάροντας πολλές ώρες την ημέρα –με το κολύριο σε μόνιμη θέση δίπλα στον υπολογιστή της– η κυρία Τζόουνς ένα ηλιόλουστο πρωινό κατέληξε στο ασφαλές συμπέρασμα πως τα δόντια είναι από τα τελευταία όργανα που λιώνουν σ' έναν νεκρό – υπάρχουν στα μουσεία σκελετοί που το πιστοποιούν διατηρώντας ολόκληρη την οδοντοστοιχία τους. Και μολονότι στην περίπτωση της κρυονικής δεν ετίθετο τέτοιο θέμα, μια που όλο το σώμα παραμένει ατόφιο, όχι μόνο τα κόκαλα, σε κάθε περίπτωση, η σκέψη ότι τα δόντια είναι το όργανο που επιδέχεται τις λιγότερες αλλοιώσεις μετά θάνατον την κινητοποίησε ώστε να τοποθετήσει τη φροντίδα τους σε πρώτη προτεραιότητα. Σ' ένα μικρό κομμάτι αλουμινοχαρτου άλειψε μια πάστα από νερό και σόδα και τύλιγε μ' αυτό την άνω και την κάτω οδοντοστοιχία της δύο φορές την εβδομάδα. Γέλαγε περισσότερο από τότε που άρχισε τις εφαρμογές. Μπορεί κανείς να μην έκλεινε τα μάτια μπρος στο εκτυφλωτικό της χαμόγελο, η ίδια όμως τόνωσε την αυτοπεποίθησή της κι απέκτησε έναν λόγο παραπάνω για να χαμογελάει, μάλιστα χωρίς να σοβαρεύει απότομα όπως παλιά, αλλά κρατώντας για περισσότερη ώρα το χαμόγελο στα χείλη της.

Αυτό που ονειρευόταν ήταν να ξυπνήσει μια μέρα σ' έναν κόσμο όπου όλοι γύρω θα την υποδέχονταν

θριαμβευτικά κι αυτή θα τους ανταπέδιδε δίχως διασταγμό ένα πλατύ φωτεινό χαμόγελο που θα εδραίωνε τη μεταξύ τους σχέση εμπιστοσύνης. Η μαγειρική σόδα και το αλουμινόχαρτο θα μπορούσαν να κάνουν (ως ένα σημείο) τη δουλειά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

Γραφείο 2, 32ος όροφος, θάλαμος 6. Συμπλήρωση εγγράφου αυτογνωσίας. Αρμόδιος υπάλληλος, Έρικ Μουρ.

Μουρ: «Ο ουρανός πάνω από το κεφάλι σας, το χώμα κάτω από τα πόδια σας». Το είχατε λάβει ποτέ αυτό σοβαρά υπόψη; Είχατε προλάβει στο παρελθόν να κάνετε κάποιες σκέψεις γύρω από την κατάσταση σας αυτή; Καλείστε να σπάσετε την προαναφερθείσα φράση των δεκατεσσάρων λέξεων στη μέση και να αναλύσετε το πρώτο της μισό, από τη λέξη *Ο* έως και τη λέξη *σας*. Σε σαράντα πέντε δεύτερα παρακαλώ. Σε αυτήν ή, αν τώρα αδυνατείτε, σε επόμενη συνεδρία, υπάρχει πρόβλεψη.

Μάριον: Θα προτιμούσα εγώ να απαντήσω σε αυτήν τη συνεδρία επειδή έχω εγώ μια έτοιμη απάντηση και δεν χρειάζεται να σκεφτώ εγώ το ζήτημα αυτό μέσα στην κάψουλα για πολλή ώρα.

Μουρ: Υπαινίσσεστε ότι, αν επιλέγατε να απαντήσετε σε επόμενη συνεδρία, θα μου δίνατε διαφορετική απάντηση;

Μάριον: Ο κάθε εαυτός μας πρέπει να δίνει τις δικές του απαντήσεις, να μην μιλάει με τη φωνή των επόμενων ή των προηγούμενων εαυτών, αλλά μόνο με τη φωνή αυτού που είναι τώρα.

Μουρ: Αναφέρεστε σε μια υπεράφθονη παρουσία εαυτών, σε μια δυναμικότητα μέσα από την παροδικότητα εαυτών ή μήπως λαθεύω;

Μάριον: Δεν έχω ξεκαθαρίσει εγώ αν αποτελούμαι από μένα μόνο ή και από άλλους. Ενδεχομένως, με το να επικεντρώνω αποκλειστικά στους δικούς μου εαυτούς, να αποκλείω εγώ άδικα από τον συλλογισμό μου έναν σωρό κόσμο. Η απάντηση που θα σας δώσω πάντως αναφέρεται σε εαυτό με δύο μόνο χέρια, δύο πόδια, ένα κεφάλι κι έναν μόνο ουρανό αποπάνω του, από όπου κάποιος, που δεν τον έχω δει εγώ ποτέ, προσπαθεί μετά μανίας να μου τρυπήσει εμένα τις παλάμες και τις πατούσες για να περάσει από εκεί τους σπάγγους του και να αρχίσει πέρα δώθε να με κουνάει.

Μουρ: Κι αν σας έλεγα να αναλύσετε το δεύτερο μισό της φράσης; Στον ίδιο χρόνο.

Γραφείο 54, 13ος όροφος, θάλαμος 61. Συμπλήρωση εγγράφου μακράς παραμονής στον Θάλαμο. Αρμόδιος υπάλληλος, Τέρενς Λάγκερφελντ.

Λάγκερφελντ: Κατά τον εγκλεισμό σας στον Θάλαμο, πώς βιώνετε το αίσθημα της ελευθερίας που χαρακτηρίζει τα έμβια; Έχετε μήπως κάποια κατασταλαγμένη άποψη για τα περί ελευθερίας ζητήματα; Χωρίς χρονικό περιορισμό. Εντός του λεπτού, ωστόσο. Των δύο λεπτών.

Μάριον: Είχα υποστηρίξει εγώ κάποτε στην τάξη την άποψη ότι ελευθερία θα πει να μην σου κάνει κέφι ούτε η ζωή ούτε ο θάνατος. Κι ότι η ζωή κι ο θάνατος δεν είναι δύο αντίθετα στοιχεία από τα δεσμά των οποίων προσπαθείς να ελευθερωθείς, αλλά ότι

πρόκειται για ένα ενιαίο πράγμα που τα εμπεριέχει αμφότερα κι ότι κατά συνέπεια είναι αδιανόητο να θες να ξεφύγεις από το ένα για να αυτομολήσεις στο άλλο. Μια πολύ δουλεμένη από πλευράς μου άποψη που τη σκέφτηκα εγώ πολλές ώρες στο κρεβάτι μου προτού την ξεφουρνίσω. Δεν ήταν σκέψη της στιγμής που την είπα εγώ ίσα ίσα για να απαντήσω στην καθηγήτρια ή για να εντυπωσιάσω, για να φανεί δηλαδή στους άλλους –στον Άντριου ιδίως– ότι συνηθίζω να προβληματίζομαι εγώ με τις ώρες γύρω από τα θέματα αυτά στο κρεβάτι μου. Ο Άντριου σε κάποια μεταγενέστερη μάζωξη φίλων του από το ποδόσφαιρο υποστήριξε ακριβώς το ίδιο, χωρίς να πει όμως ότι το είχε κλέψει από μένα.

Λάγκερφελντ: Α χα!

Μάριον: Ήμουν μπροστά όταν το έλεγε, είχα περάσει εγώ να τον δω και μου είπε πως μπορούσα εγώ αν ήθελα να καθόμουν για λίγο μαζί τους. Επανέλαβα εγώ τη φράση πάνω στην κουβέντα, ότι προσωπικά δεν μου έκανε ιδιαίτερο κέφι ούτε η ζωή ούτε ο θάνατος, φώναζαν όμως τόσο πολύ όλοι τους που αμφιβάλλω αν έστω και ένας με άκουσε εμένα να το λέω. Ούτε κι ο Άντριου γύρισε να με κοιτάξει – συνωμοτικά ή έστω μη συνωμοτικά.

Λάγκερφελντ: Και κατά τον εγκλεισμό σας;

Μάριον: Εξακολούθουσαν να μην μου κάνουν κέφι η ζωή κι ο θάνατος.

Λάγκερφελντ: Νιώθατε άρα ελεύθερη;

Μάριον: Παγωμένη.

Γραφείο 54, 13ος όροφος, θάλαμος 61. Συμπλήρωση εγγράφου μακράς παραμονής στον Θάλαμο. Αρμόδιος υπάλληλος, Τέρενς Λάγκερφελντ.

Λάγκερφελντ: Εντός ή εκτός Θαλάμου, σας κέντρισε ποτέ το ενδιαφέρον να αποτυπώσετε σχεδιαστικά την εικόνα του τίποτα; Να αναλογιστείτε το σχήμα, το χρώμα, τις συμμετρίες, όλα αυτά που κρύβει μέσα της η λέξη, το βάρος της; Από δεκατρία έως δεκατέσσερα λεπτά.

Μάριον: Οι λέξεις έτσι κι αλλιώς έχουν τη σημασία που κάποιος αποφασίζει να τους δώσει. Δεν έχω πάρει εγώ μέχρι στιγμής κάποιου τέτοιου είδους απόφαση για τη λέξη τίποτα.

Σκέφθηκα μετά στην κάψουλα τα εξής: Ότι η ζωή κι ο θάνατος είναι ένα, ακριβώς δηλαδή όπως τα έλεγα και πριν πεθάνω. Η μεταζωή και ο μεταθάνατος είναι επίσης ένα. Είναι όλα το ίδιο χωρίς αρχές και τέλη. Ούτε μπροστά τους ούτε πίσω τους συμβαίνουν τα πράγματα. Τα πράγματα μόνο ρέουν. Ρέουν μέσα στη ζωή και στον θάνατο, αυτό το ένα. Άμα ρέουμε κι εμείς, δεν το καταλαβαίνουμε ότι τα πράγματα ρέουν. Στον Θάλαμο έρρεα μέσα στα στάσιμα νερά του. Ο Θάλαμος ήταν και η ζωή κι ο θάνατος και η μεταζωή κι ο μεταθάνατος, κι έρρεα χωρίς πραγματικά να ρέω, αφού το μέρος που με είχαν κλεισμένη ήταν τόσο καλά στερεωμένο στο έδαφος, κι ούτε που θυμάμαι να με νοιάζει αν τελικά έρρεα ή όχι, κι ούτε που θα κάτσω άλλο να το σκεφτώ, αν αυτό

ή εκείνο θα προτιμούσα, αφού το ίδιο μου κάνει, κι ούτε θέλω ούτε δεν θέλω να γαντζωθώ στην πλάτη ενός δελφινιού που μόνο του κολυμπάει και μια βουτάει το κεφάλι του μέσα στο νερό και μια το βγάζει προς τα έξω.